

**TERMENUL DE DECLARAREA A APELULUI ȘI REPUNEREA ÎN TERMEN A
APELULUI ÎN PROCESUL PENAL**

**THE TERM OF APPEAL AND REINSTATEMENT OR THE TERM OF APPEAL IN
CRIMINAL PROCEEDINGS**

Dumitru CALENDARI, dr., lector univ.,
Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
Facultatea de Drept și Administrație Publică,
Catedra Drept
procuror-șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul,
E-mail: dumitru.calendari@gmail.com

Rezumat: *În articol a fost efectuată o analiză a normelor legale și a practicii judiciare cu privire la instituțiile procesual penale termenul apelului și repunerea în termen a apelului. Problema constă în aprecierea diferită în practică a termenelor de declarare a apelului, calcularea termenului și condițiile pentru repunerea în termen a apelului în procesul penal. Prin studiul dat dorim să provocăm la analiza și discuții în continuare cu privire la tema respectivă, inclusive prin prisma practicii judiciare.*

Cuvinte-cheie: *procesul penal, apelul, termenul, repunere în termen*

Abstract: *The article analyzes legal norms and judicial practice regarding criminal procedural institutions, the term of appeal, and the reinstatement of the term of appeal. The problem lies in the different interpretations in practice of the terms for filing an appeal, calculating the term, and the conditions for reinstating the term of appeal in criminal proceedings. Through this study, we wish to stimulate further analysis and discussion on this topic, including from the perspective of judicial practice.*

Keywords: *criminal proceedings, appeal, deadline, reinstatement of deadline*

Potrivit opiniei lui Neagu I., „Inexistența unui termen de apel ar putea conduce la executarea de îndată a hotărârii penale, fie la posibilitatea atacării oricând cu apel a unor asemenea hotărâri. Existența unui termen de apel răspunde atât nevoii de a se asigura un control judecătoresc asupra hotărârilor pronunțate, înainte de a se trece la punerea lor în executare, cât și necesității de a se asigura operativitatea în procesul penal.”¹

„Potrivit art. 230-234, 402 CPP RM² termenul de apel este termen legal și imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea termenului.”³

Termenul⁴ de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale (art. 402 alin. (1) CPP).⁵ Astfel, apelul introdus după expirarea termenului de declarare a apelului urmează a fi respins ca depus peste termen.⁶

Pentru părțile în proces termenul este calculat din momentul pronunțării sentinței integrale.

Potrivit pct.6.1. din *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel” nr.22 din 12.12.2005 „În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amânată - de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.”*

Însă, aceasta hotărâre explicativă nu este aplicată nici de către Curtea Supremă de Justiție, care a explicat că „În sensul vizat, sunt irelevante și argumentele de drept și de fapt specificate în recursul ordinar că: „...citarea legală și cerințele pentru amânare potrivit regulilor stipulate la art. 319 și art. 331 Cod de procedură penală nu au fost respectate...”, deoarece prevederile normelor vizate se referă strict la procedura judecării fondului cauzei penale, a cercetării judecătorești, dar nu și la cea de pronunțare a dispozitivului sentinței motivate.”⁷

„Pentru inculpatul care este arestat termenul de apel curge din momentul înmînării copiei de pe sentința redactată.”⁸

În cazul declarării apelului de către titularii prevăzuți la pct.5) și 6) din alin. (1) art. 401 CPP, adică pentru martor, expert, interpret, translator și apărător, care atacă hotărârea cu privire la cheltuielile judiciare ce li se cuvin, termenul de apel începe să curgă îndată după pronunțarea încheierii prin care s-a dispus asupra cheltuielilor judiciare, dar nu poate depăși 15 zile după pronunțarea hotărârii. Această situație se extinde și asupra persoanelor ale căror interese legitime au fost prejudiciate printr-un act judiciar (pct.6.3 din HP CSJ nr.22 din 12.12.2005).

În această hotărâre explicativă a CSJ se menționează că, „La calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului

¹ Neagu I. *Tratat de procedură penală*. București, Editura „Pro”, 1997, p. 546.

² Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122 din 14.03.2003. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 248-251/699 din 05.11.2013.

³ *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, nr.22, din 12.12.2005*, pct. 6, cu modificările ulterioare prin *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova*, nr.10 din 24.12.2010 și *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova* nr.4 din 30.03.2009. [Citat 18.08.2018] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/db_hot_expl.php.

⁴ Jitariuc V., Calendari D. *Drept procesual penal. Partea generală. Manualul*. Cahul: Print Caro, 2025, pp. 344-346.

⁵ Decizia Curții Supreme de Justiție din 23.01.2008, dosarul nr.1ra-152/2008, pct.6. Arhiva Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova [Citat 25.03.2020] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php

⁶ Osoianu T., Calendari D. *Apelul penal. Monografie*. București: Pro Universitaria, 2023, pp. 49-53.

⁷ Decizia Curții Supreme de Justiție din 09.11.2022, dosarul nr.1ra-1247/2022, pct.6. [Citat 25.03.2023] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=22055.

⁸ HP Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005, pct.6.2.

de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește (art.231 alin.(3) CPP)”¹.

Tanoviceanu I. și Dongoroz V. au propus *de lege ferenda* folosirea unei căi de atac după expirarea termenului legal să nu atragă decăderea, ci cel mult pierderea efectului suspensiv al căii de atac.²

Declararea de către parte a apelului peste termen, fără indicarea unor temeuri motivate, este considerată ca o aplicare necorespunzătoare a legii și o încălcarea gravă a acesteia, iar, în cazul procurorului este o abatere disciplinară.³

În cauza *Ghirea c. Republica Moldova*, CtEDO a constatat că, „Reclamantul a fost net dezavantajat față de partea acuzării, căreia îi putea fi prelungit termenul legal de atac al unei hotărâri judecătorești definitive pronunțate în favoarea reclamantului. Prin urmare, având în vedere miza cererii pentru reclamant în această cauză și amintind că, în cauzele penale, cerințele referitoare la procesul echitabil sunt mult mai stricte, suspendarea termenului de depunere a apelului pe motiv că procurorul responsabil de această cauză era în concediu (s.a.) nu poate fi acceptată ca fiind compatibilă cu principiul egalității armelor. În consecință, redeschiderea procedurii care a avut ca efect casarea unei hotărâri definitive pronunțate în favoarea reclamantului a încălcat principiul securității raporturilor juridice și standardele relevante ale art. 6 §. 1 din Convenție.”⁴

Practica judiciară în ce privește termenul declarării apelului și momentul calculării acestui termen,⁵ nu a fost reexaminată după modificarea legii procesual-penale din 2012,⁶ când a fost exclusă posibilitatea declarării apelului în termen de 15 zile de la data înmânării copieii de pe sentința redactată. De aceea, în practică apar coliziuni ale normelor procesual-penale cu explicațiile Plenului Curții Supreme de Justiție RM, care prevăd că, calcularea termenului respectiv începe în diferite momente, în dependență de statutul procesual al apelantului și zilei redactării sentinței pronunțate.⁷ Spre exemplu, în cazul când partea vătămată a lipsit la pronunțarea sentinței sau redactarea hotărârii a fost amânată, calcularea termenului începe - de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.

Totodată, părțile au obligația de diligență de a se interesa de soarta cauzelor sale, nerespectarea acestei obligații îi poate lipsi de dreptul de a cere repunerea în termenul de atac (dec. CtEDO Van Harn c. Germania, 11.09.2007)⁸.

Conform art. 402 alin. (5) CPP, înlocuirea apărătorului nu atrage automat după sine restabilirea termenului de apel. Avocatul doar poate depune un apel suplimentar, cu condiția că inculpatul a declarat apelul în termen.⁹

¹ HP Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005, pct.6.5.

² Tanoviceanu I., Dongoroz V. *Tratat de drept și procedură penală*. Volumul V. București, Tipografia „Curierul judiciar”, 1927, p. 405-406.

³ Calendari D. *Procurorul în apelul penal*. Monografie. București: Pro Universitaria, 2024, pp.130-133. Calendari D. Unele aspecte privind participarea procurorului *la examinarea cauzelor penale în instanța de apel*. În: *Buletinul științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul*. Seria Științe Sociale. №2(6), 2017, p.128.

⁴ Hotărârea CtEDO *Ghirea c. Republica Moldova*, din 26.06.2012, cererea nr.15778/05, §. 34. [Citat 05.02.2022] Disponibil: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-111583>

⁵ HP Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005, pct.6-6.2.

⁶ Legea pentru modificarea și completarea CPP RM nr.122-XV din 14 martie 2003, nr.66 din 05.04.2012. În: *Monitorul Oficial al RM nr.155-159/510 din 27.07.2012*, art.I, pct.124-126.

⁷ HP CSJ nr.22 din 12.12.2005, pct.6.1-6.3.

⁸ Decizia CtEDO *Van Harn c. Germania*, din 11.09.2007, nr.7557/03, [citată 05.12.2025]. Disponibil: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-82420>.

⁹ Decizia Curții Supreme de Justiție din 09.10.2025, dosarul nr. 1ra-664/2023 §.29, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26439; [citată 05.12.2025]. Disponibil: Încheierea Curții Supreme

Dacă termenul a expirat pentru inculpat, acesta a expirat și pentru avocat. schimbarea avocatului nu determină prelungirea termenului sau curgerea unui nou termen.¹

Neprezentarea avocatului la pronunțarea sentinței nu suspendă pentru el curgerea termenului de apel și nu poate fi un motiv pentru repunerea în termenele legale de contestare a hotărârii judecătorești.²

Aflarea peste hotare nu este motiv pentru repunerea în termenul de atac. Partea avea avocat, iar sentința era disponibilă pe internet.³

Potrivit prevederilor art.403 CPP, „(1) *Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. (2) Până la soluționarea repunerii în termen, instanța de apel poate suspenda executarea hotărârii*”.⁴

Această instituție procesuală presupune anumite condiții legate de temeinicia întârzierii a depunerii apelului și termene de executare a acesteia.

Dintr-o speță rezultă că, instanța de apel urmează să stabilească cu certitudine circumstanțele existente în cauză, inclusiv data la care partea în proces a primit copia sentinței, și să releve concret care au fost acele motive întemeiate care au determinat întârzierea depunerii cererii de apel⁵.

Călăuzitoare în acest sens sunt prevederile pct. 8 din HP CSJ nr. 22 din 12.12.2005 - „*Repunerea în termen a apelului este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe în motivația respectivă în textul deciziei*”. Totodată, instanța de apel are funcția de a aprecia dacă situația invocată de apelant constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului. În caz contrar, cererea de repunere în termen urmează a fi respinsă.

Judecarea apelului depus peste termen⁶ poate avea loc dacă instanța de apel s-a expus asupra repunerii în termen și apelantul a făcut o asemenea cerere.⁷ Repunerea în termen a apelului reprezintă

---

de Justiție din 06.11.2025, dosarul nr. 1ra-367/2025, §.13-16, https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26508.

¹ Încheierea Curții Supreme de Justiție din 06.11.2025, nr.1ra-367/2025, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26508.

² Încheierea Curții Supreme de Justiție din 06.11.2025, nr. 1ra-32/2025, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26507.

³ Decizia Curții Supreme de Justiție din 13.11.2025, nr. 1ra-123/2023, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26534.

⁴ „36. Cu privire la excepții, având în vedere cerințele autorii sesizării, Curtea reține că legislatorul i-a acordat instanței de apel competența de a repune apelantul în termenul de apel dacă „constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate” (a se vedea articolul 403 alin. (1) din Cod) și de a examina apelul depus după expirarea termenului de apel, dacă apelantul „a lipsit atât de la judecarea cauzei, cât și de la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței” (a se vedea articolul 404 alin.(1) din Cod). În ambele cazuri, legislatorul a stabilit condiția declarării apelului „în cel mult 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale”. Curtea notează că Curtea Supremă de Justiție, rol al cărei constă în asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție, anterior a precizat că această condiție impusă de articolele 403 și 404 din Codul de procedura penală îi privesc pe inculpat și pe partea civilmente responsabilă, deoarece în privința acestora poate fi începută executarea [a se vedea Hotărârea sa nr. 22 din 12 decembrie 2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordin de apel, punctele 7.1 și 8. A se vedea: HP Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 [citată 05.10.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=224].

⁵ Decizia Curții Supreme de Justiție din 27.07.2010, dosarul nr.1ra-614/2010, pct.6. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM, [citată 05.10.2025]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php.

⁶ Calendari D. Perspectivele apelului peste termen în procesul penal. În: Revista Procuraturii Republicii Moldova, 2025, nr. 14, pp. 28-31; Jitariuc V., Calendari D. Do we Need in Procedural Institutions of the “Appeal after the Deadline” in Criminal Proceedings? În: Annals of the “Dunarea de Jos” University of Galati. Legal Sciences. Fascicle XXVI (ALS), 2024, vol. 7, nr. 1, pp. 22-28.

⁷ Decizia Curții Supreme de Justiție din 13.04.2004, dosarul nr.1ra-166/2004, p.2. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM, [citată 05.10.2025]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php

mijlocul procesual prin care titularul dreptului de apel, care nu a putut declara apel din cauze independente de voința lui, este repus în dreptul lui din care fusese decăzut după expirarea termenului de apel.¹

De corecta soluționare a repunerii în termen a apelului, depinde judecarea obiectivă și completă a apelului. Instanța de apel este obligată să verifice motivele întârzierii declarării apelului și, după caz, dacă constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, va repune acest termen și, respectiv, va judeca fondul apelului.²

Referințe bibliografice:

1. Calendari D. Procurorul în apelul penal. Monografie. București: Pro Universitaria, 2024.
2. Calendari D. Unele aspecte privind participarea procurorului la examinarea cauzelor penale în instanța de apel. În: Buletinul științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul. Seria Științe Sociale. №2(6), 2017, p.128.
3. Calendari D. Perspectivele apelului peste termen în procesul penal. În: Revista Procuraturii Republicii Moldova, 2025, nr. 14, pp. 28-31.
4. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122 din 14.03.2003. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 248-251/699 din 05.11.2013.
5. Decizia CP CSJ din 23.01.2008, dosarul nr.1ra-152/2008, pct.6. Arhiva Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova [Citat 25.03.2020] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
6. Decizia Colegiului Penal CSJ din 09.11.2022, dosarul nr.1ra-1247/2022, pct.6. [Citat 25.03.2023] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=22055.
7. Decizia CtEDO Van Harn c. Germania, din 11.09.2007, nr.7557/03, [citată 05.12.2025]. Disponibil: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-82420>.
8. Decizia Curții Supreme de Justiție din 27.07.2010. Dos.nr.1ra-614/2010, pct.6. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM. [Citat 16.03.2020] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
9. Decizia Curții Supreme de Justiție din 13.04.2004. Dos. nr.1ra-166/2004, p.2. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM [Citat 25.03.2020] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
10. Decizia Curții Supreme de Justiție din 26.01.2010. Dos. nr.1ra-251/2010, pct.10-15. Arhiva CSJ RM [Citat 25.03.2020] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
11. Decizia Curții Supreme de Justiție din 19.01.2010. Dos. nr.1ra-26/2010, pct.5;

---

¹ „(...) În cazul concret faptul îmbolnăvirii este demonstrat. Prin aceasta T.N. și-a justificat cererea de a repune apelul în termen. T.N. a demonstrat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă Curtea de Apel a ignorat cererea și nu a îndeplinit cerințele art.403 CPP. (...) soluția de respingere a apelului ca depus peste termen a împiedicat Curtea de apel să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate și nu să se pronunțe asupra motivelor invocate în apel prin ce a încălcat cerințele art.403, 414-417 CPP, nemaivorbind de urmările nefaste survenite și încălcarea drepturilor fundamentale ale persoanei – dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv. Astfel, Curtea de Apel nu a soluționat cererea apelanților de a repune în termen apelul ...” Decizia instanței de apel a fost casată cu restituirea cauzei la rejudecare. A se vedea: Decizia Curții Supreme de Justiție din 26.01.2010, dosarul nr.1ra-251/2010, pct.10-15. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM, [online] [Citat 25.03.2020]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php.

² Decizia Curții Supreme de Justiție din 19.01.2010, dosarul nr.1ra-26/2010, pct.5; și Decizia Curții Supreme de Justiție din 19.06.2007, dosarul nr.1ra-537/2007, pct.5. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM [citată 23.02.2025]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php; Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.06.2009, dosarul nr.1ra-627/2009, pct.6. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM, [citată 25.03.2025]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php.

12. Decizia Curții Supreme de Justiție din 19.06.2007. Dos. nr.1ra-537/2007, pct.5. Arhiva CSJ a RM [Citat 23.02.2021] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php;
13. Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.06.2009. Dos. nr.1ra-627/2009, pct.6. Arhiva Curții Supreme de Justiție a RM [Citat 25.03.2020] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/index2.php
14. Decizia Curții Supreme de Justiție din 09.10.2025, dosarul nr. 1ra-664/2023 §.29, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26439;
1. https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26508.
15. Decizia Curții Supreme de Justiție din 13.11.2025, nr. 1ra-123/2023, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26534.
16. Hotărârea CtEDO Ghirea c. Republica Moldova, din 26.06.2012, cererea nr.15778/05, §. 34. [Citat 05.02.2022] Disponibil: <https://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-111583>
17. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, nr.22, din 12.12.2005, pct. 6, cu modificările ulterioare prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, nr.10 din 24.12.2010
18. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.4 din 30.03.2009. [Citat 18.08.2018] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/db_hot_expl.php.
19. Jitariuc V., Calendari D. Drept procesual penal. Partea generală. Manualul. Cahul: Print Caro, 2025.
20. Jitariuc V., Calendari D. Do we Need in Procedural Institutions of the “Appeal after the Deadline” in Criminal Proceedings? În: Annals of the ”Dunarea de Jos” University of Galati. Legal Sciences. Fascicle XXVI (ALS), 2024, vol. 7, nr. 1, pp. 22-28.
21. Încheierea Curții Supreme de Justiție din 06.11.2025, dosarul nr. 1ra-367/2025, §.13-16, [citată 05.12.2025]. Disponibil:
22. Încheierea Curții Supreme de Justiție din 06.11.2025, nr.1ra-367/2025, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26508.
23. Încheierea Curții Supreme de Justiție din 06.11.2025, nr. 1ra-32/2025, [citată 05.12.2025]. Disponibil: https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=26507.
24. Legea pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală a Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003, nr.66 din 05.04.2012. În: Monitorul Oficial al RM nr.155-159/510 din 27.07.2012, art.I, pct.124-126.
25. Neagu I. Tratat de procedură penală. București, Editura „Pro”, 1997, p. 546.
26. Osoianu T., Calendari D. Apelul penal. Monografie. București: Pro Universitaria, 2023.
27. Tanoviceanu I., Dongoroz V. Tratat de drept și procedură penală. Volumul V. București, Tipografia „Curierul judiciar”, 1927, p. 405-406.